

VERANDA

„Paimti visą klėtelę po stiklu“ A.Vienuolis

Muziejinės kalvos, Anykščiuose, infrastruktūros atnaujinimo ir
kompleksinės plėtros atviro projekto konkurso
aiškinamasis raštas

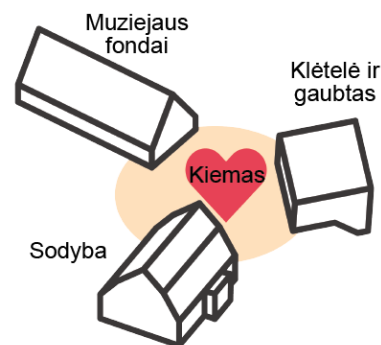
“Veranda” - istorinė klėtelė po stiklo gaubtu

Antanas Vienuolis turėjo viziją išsaugoti ir parodyti visuomenei istorinę klasiko dėdės Antano Baranausko klėtelę. Siekdami klėtelę atskleisti, kaip vieną svarbiausių muziejinės kalvos eksponatų, naująjį gaubtą siūlome projektuoti kaip stiklinį objektą, atliekantį svarbiausią funkciją - saugantį klėtelę nuo aplinkos poveikio. Paprastos formos stiklinis kubas neimituoja istorijos, neužgožia pagrindinio sodybos namo ir nekuria išskirtinio architektūrinio orientyro (*landmark*), tačiau leidžia apžvelgti klėtelę iš visų pusių. Gaubtas kuriamas kontrasto principu: tai kas nauja yra šiuolaikinių medžiagų ir konstrukcijų (stiklas, metalas), ir skiriasi nuo to kas yra sena ir saugotina (klėtelė, medinis namas, kraštovaizdis).

Antanas Vienuolis sakė, kad reikėtų tiesiog „paimti visą klėtelę po stiklu“. Naujasis stiklinis gaubtas - veranda tai ir pasiūlo.

Stiklinis gaubtas apsaugo klėtelę nuo aplinkos poveikio ir leidžia ją apžvelgti iš visų pusių

Kiemas apjungia muziejaus objektus

Ansamblio schema - kiemas apjungia muziejaus objektus

Anykščių muziejinėje kalvoje yra svarbūs kraštui bei Lietuvai kultūros ir istorijos objektai - Antano Vienuolio memorialinis muziejus, sodybos pastatas bei ją supantis kraštovaizdis, muziejaus fondų saugykla, Antano Baranausko klėtelė ir mažieji sodybos elementai - kapas, rožynas, šulinys, biustas. Muziejaus kalvos erdves siūlome organizuoti taip, kad bendras kiemas apjungtų sodybą, klėtelės gaubtą ir muziejaus fondus. Kiemas yra kuriamas prie Muziejaus gatvės. Kiemo centre atkuriamas kažkada čia buvęs apvalios formos gėlynas. Gėlyno centre - švieslangis į cokolinę ekspozicijos ir renginių patalpą.

Reljefo skirtumai, takai ir apželdinimo sprendimai leidžia kurti skirtingas, bet susijungiančias muziejų kalvos lauko erdves. Viršutinėje erdvėje, apsijungia A.Vienuolio namas, klėtelės gaubtas bei muziejaus saugyklos pastatai. Čia pagrindinė muziejaus erdvė, iš kurios galima matyti pačius svarbiausius muziejaus eksponatus. Pietinėje pusėje formuojamas naujas įėjimas su kavinės terasa, kur stiprinama jungtis su miestu, formuojamas vizualinis ryšys.

Ansamblio lankymas: du įėjimai, reljefo išnaudojimas ir sklypo planas

Du patekimai veda į memorialinį muziejų - iš pietų pusėje esančios Muziejaus gatvės ir iš šiaurinėje pusėje esančios A.Vienuolio gatvės. Pagrindiniu įėjimu laikomas patekimas iš Muziejaus gatvės. Prie šios gatvės yra muziejaus fondai, tačiau tai rami, gyvenamųjų namų gatvelė, nusišukusi nuo miesto. Norint į ją patekti, pėstieji turi praeiti automobilių aikštelę prie Turizmo informacijos centro. Todėl svarbesnis, labiau matomas iš miesto ir pėsčiųjų labiau mėgstamas yra patekimas iš A.Vienuolio gatvės. Šis patekimas matomas atvykstant nuo A.Baranausko tilto ir Jono Karvelio namo ir skvero. Projektuodami klėtelės gaubtą numatėme du įėjimus. Į abu juos patenkama išnaudojant reljefo skirtumą: cokoliniame gaubto aukšte yra vestibulius, kavinė, lankytojų aptarnavimo ir ekspozicijos patalpos, virš jų - klėtelės sodybos kiemo lygyje.

Įėjimas nuo A.Vienuolio gatvės yra labiau miestietiškas, čia numatoma kavinės terasų erdvė su panoramomis į miestą. Įėjimas iš Muziejaus gatvės į klėtelės gaubtą-muziejų dėl kylančio gatvės reljefo yra cokoliniame aukšte. Kylant toliau gatve ateinama iki muziejaus fondų pastato ir laiptų vedančių į sodybos kiemo erdvę, dar toliau ateinama iki sodybos kiemo lygio ir tako vedančio į sodybą.

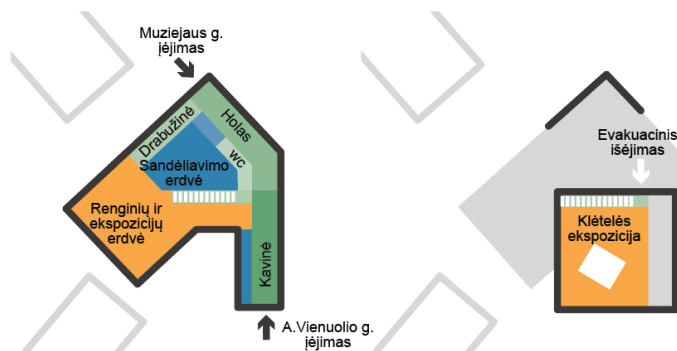
Takai jungia skirtingo charakterio muziejaus sodybos erdves. Tai kiemas apsuptas muziejų (sodyba, klėtelė, gaubtas, fondai), gėlynas už sodybos, kavinės terasa, sodybos takai, jungiantys sodą, vaistažolių daržą, gėlynus, muziejaus fondo edukacinę erdvę. Dėl aukščių skirtumo sklypo pietuose ir šiaurėje, dalyje takų yra įrengiami laiptai, tačiau visur užtikrinamas patekimas be laiptų - tai ilgi kylantys takai pandusais. Jie jungia Muziejaus ir A.Vienuolio gatves.

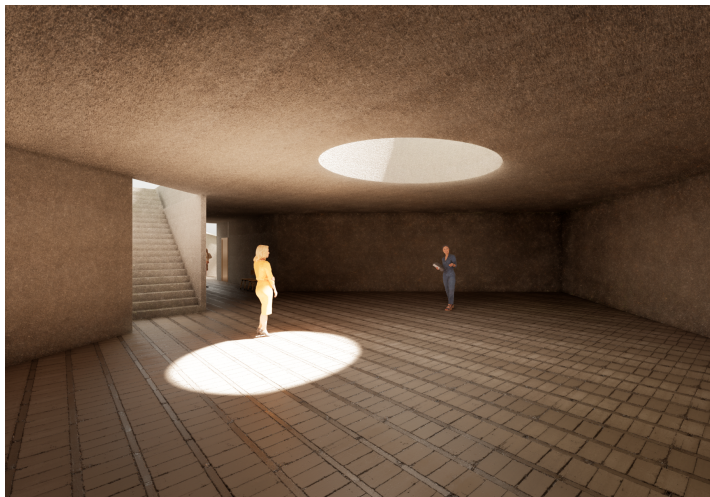
Klėtelės gaubto patalpos ir funkcinės zonos

Klėtelės gaubto pastatas yra dviejų lygių. Cokolinis aukštas yra po žeme. Įėjus iš Muziejaus gatvės, cokoliniame aukšte yra patalpos, kurioms nereikia bilieto: vestibulius su info centru, drabužinė, sandėliavimo erdvė (darbuotojo patekimas su kortele), san.mazgai, vaiko vystymo kambarys ir kavinė. Ties kavine yra antrasis pastato įėjimas nuo A.Vienuolio gatvės. Iš kavinės patenkama į lauko terasą. Kavinė ir terasa gali būti naudojamos uždarius muziejų.

Cokoliniame aukšte už vestibulio patenkama į erdves, kurioms reikia bilieto. Tai **daugiafunkcė, ekspozicijų ir renginių erdvė** su apvaliu švieslangiu bei laiptai ir liftas vedantys į viršuje esantį klėtelės gaubto aukštą. **Klėtelės ekspozicijos** patalpoje siekiama turėti atviros, lauko erdvės jausmą. Čia yra šviesu, atsiveria vaizdai į visas sodybos puses, miesto panoramą. Klėtelė apeinama iš visų pusių ir yra pagrindinis patalpos objektas-eksponatas. Šioje erdvėje gali vykti edukaciniai, kultūriniai renginiai, yra vieta vaizdo projekcijų peržiūrai, gali būti eksponuojami informaciniai stendai.

Gaubto pastato funkcinės schemos

Renginių ir ekspozicijų erdvė cokoliniame aukšte su švieslangiu

Klėtelės gaubto medžiagos, interjeras ir inžineriniai sprendimai

Naujo pastato medžiagos parinktos kuo natūralesnės ir praktiškos. Klėtelės gaubtas yra stiklinis su aliuminio konstrukcija, siekiant sukurti permatomumą. Stogo konstrukcija - kesoninio tipo konstrukcijos aliuminio lankstiniai, kurių profiliai skiriasi, priklausomai nuo vietos stogo plane. Taip siekiama apsaugoti nuo tiesioginės saulės šviesos, tačiau ten, kur įmanoma, turėti vaizdą į dangų. Taip kuriamas jausmas, lyg būtum lauke. Pirmo aukšto grindys projektuojamos iš grubios terrazzo dangos, siekiant panašumo su kiemo lauko grindiniu - žvirgždu.

Gaubto stogo konstrukcijoje yra integruotos ir paslėptos beveik visos inžinerinės sistemos: šildymas, vėsinimas, vėdinimas, apšvietimas, gaisrinė instaliacija, elektroninių ryšių sistema, projektorius, ekranai, lauko žaliuzės ir panašiai. Siekiama sukurti vientisą, tačiau funkcionalią stogo konstrukciją, kuri leistų plačiai panaudoti šiuolaikines technologijas.

Tiesioginiai saulės spinduliai kenkia klėtelei, todėl stogo konstrukcija ir dizainas parinktas taip, kad vasaros metu ant klėtelės nekristų nei vienas tiesioginis saulės spindulys. Stogo aliuminio lankstiniai rytinėje, pietinėje bei vakarinėje pusėje turi mažesnes angas, kurių kampas parinktas toks, kad blokuotų tiesioginius saulės spindulius. Ankstyvai rytinei ir vėlyvai vakarinei saulei uždengti, naudojamos lauko žaliuzės, kurios automatiškai nusileidžia pagal poreikį.

Cokolinio aukšto konstruktyvas yra monolitinis, todėl siekiant išlaikyti natūralumą, interjere lauko sienos bei lubos yra padengtos akustiniu tinku. Taip kuriama vientisa cokolinio aukšto architektūrinė atmosfera. Vidinės pertvaros apdengiamos natūralia medžio plokščių apdaila, kuri priduoja jaukumo bei natūralumo. Grindų danga numatoma iš "terracota" spalvos molio plytų.

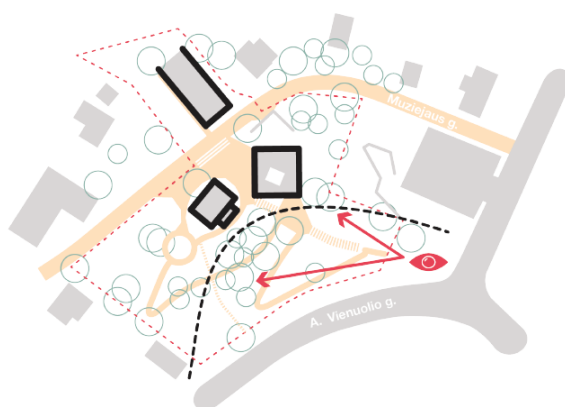
Šalia cokolinio aukšto, už pastato ribų yra numatoma prieduobė, kuri būtų paslėpta nuo pagrindinių lankytojų srautų. Čia numatoma pastatyti visus inžinerinius įrenginius: vėdinimo, vėsinimo, šildymo agregatus.

Muziejaus fondų sklypas, automobilių ir dviračių stovėjimas

Muziejaus fondų pastatas yra neseniai atnaujintas, tad jam nėra siūlomi nauji sprendiniai. Tačiau sklypą siūlome atnaujinti ir pritaikyti įvairesniems lankytojų poreikiams. Prie Muziejaus gatvės įrengiama įėjimo erdvė su vieta dviračių stovams ir paspirtukams. Giliau sklype prie pastato, pietinėje pusėje įrengiama erdvė edukaciniams renginiams - lauko klasė, žaidimų erdvė, suoliukai, poilsio zona. Ateityje ši erdvė taku galėtų susijungti su šiaurinėje miesto dalyje esančia gamtine kvarco tvenkinio teritorija.

Automobilių stovėjimo vietos numatomos viešojoje automobilių stovėjimo aikštelėje šalia Turizmo informacijos centro. Prie šios aikštelės, prie Muziejaus gatvės numatomos aikštelės su elektromobilių įkrovimo infrastruktūra. Parkavimo vieta žmonėms su negalia numatoma prie muziejaus fondų saugyklų pastato.

Želdinių sprendimai

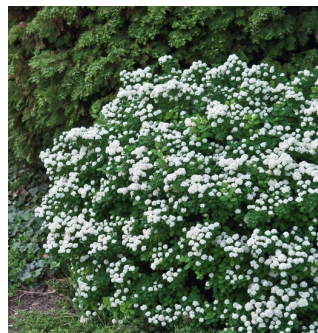

Sodybos ir klėtelės kalva apžvelgiama nuo miesto

Želdiniai kuria skirtingus sodybos lauko erdvių charakterius

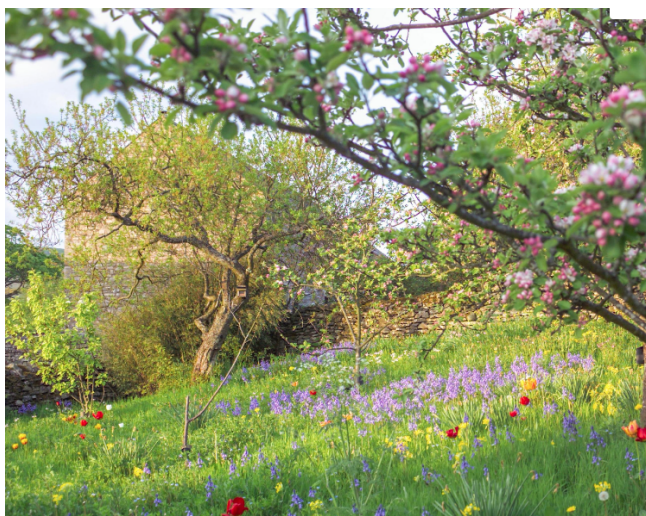
Erdves formuoti ir pabrėžti puošniais krūmų masyvais prie takų. Krūmų masyvams naudojamos beržalapės lanksvos, žemaūgės alyvos, putinai, forsitijos ir kt. krūmai.

Aplink pastatą esančius gėlynus pertvarkyti jiems suteikiant daugiau tūrio, sezoniškumo, atliepian istorinėse nuotraukose užfiksuotą nuotaiką.

Sodas - siūloma pasodinti naujų dekoratyvinių obelių, vyšnių, kriaušių, slyvų gojelį, žolinę augaliją papildant pavasarį žydinčiais augalais - scylės, žydrės, raktažolės, girinės tulpės ir pan. Taip sukuriant įspūdingais žiedais pasipuošiantį traukos tašką pavasario metu.

Vaistažolių sode komponuojamos pakeltose lysvėse ir laisvai pievoje augančios vaistažolės. Pievoje augančioms vaistažolėms naudojami čiobreliai, česnakai, svogūnai, kraujažolės, raudonėliai ir kt. Pakeltose lysvėse eksponuojamos tokios vaistažolės kaip ežiuolės, levandos, mėtos ir kt.

